

โคแวกซ์กับการบริหารจัดการวัคซีนโควิด-19 ของรัฐบาลไทย

นิวัตร สุวรรณพัฒนา

โคแวกซ์ (COVAX) เป็นที่สนใจในประเทศไทยเพิ่มขึ้นมาตั้งแต่ช่วงปลายเดือนมกราคม และกลายมาเป็นข้อถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลที่ต่อเนื่องกับข้อวิพากษ์วิจารณ์ก่อนหน้านี้ในเรื่องการบริหารงานแผนการจัดซื้อ ผลิต และจัดบริการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนในประเทศ ที่กำหนดให้บริษัทสยามไบโอไซแอนซ์¹ จำกัด เป็นผู้ผลิตวัคซีนที่จะนำมาแจกจ่ายให้กับประชาชนไทย โดยคำถามหลักคำถามหนึ่งในข้อวิพากษ์นั้นคือ การเจรจาและสัญญาที่ทำเป็น การเอื้อ/ผูกขาดการผลิตให้กับบริษัทเอกชนหรือไม่ และเรียกร้องให้มีการเปิดเผยสัญญาที่ทำไว้ระหว่างบริษัท สยามไบโอไซแอนซ์กับบริษัทแอสตราเซนเนกา สหราชอาณาจักรในการจองล่วงหน้าและจัดซื้อวัคซีนในวงเงิน 6 พันล้านบาทรวมทั้งสัญญาอื่นที่เกี่ยวข้อง² ทั้งนี้ ความกังวลที่เป็นที่มาของคำถามนั้นคือ การสร้างความมั่นใจว่า ประชาชนไทยจะได้รับวัคซีนอย่างเพียงพอต่อการหยุดยั้งการแพร่ระบาดและกลับมาฟื้นฟูเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ ของประชาชน และของประเทศได้เร็วที่สุดเมื่อไหร่

พลังที่โคแวกซ์กลายมาเป็นข่าว ท่ามกลางข้อกังวลว่า แผนการให้วัคซีนในประเทศไทยเดิมที่กำหนดไว้ที่กลางเดือน

ขอบคุณภาพประกอบจาก <https://theconversation.com/no-country-is-an-island-collective-approach-to-covid-19-vaccines-is-the-only-way-to-go->

นำมากลางเดือนกุมภาพันธ์นั้นยังไม่มี ความชัดเจนว่าจะเริ่มได้จริงหรือได้เมื่อไหร่ สำนักข่าวออนไลน์หลายแห่งก็มีการติดตามข้อมูล นำมาเปิดเผยต่อสาธารณะว่าประเทศเพื่อนบ้าน ในอาเซียนรอบประเทศไทย ทั้งประเทศที่ร่ำรวย และยากจน หรือมีขนาดเศรษฐกิจใกล้เคียงกับ ประเทศไทย กำลังจะได้รับวัคซีนในเดือน มิถุนายนที่จะมาถึงจากโคแวกซ์ จึงเกิดคำถาม ใหญ่ว่า ประเทศไทยจะได้รับวัคซีนเพื่อนำมาฉีด ให้กับประชาชนเมื่อไหร่ และทำไมประเทศไทย ถึงตกขบวน(รถไฟ) โคแวกซ์ได้

¹ เป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามการริเริ่มของรัชกาลที่ 9 ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2552 โดยทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ถือหุ้น 100% ด้วยทุนจดทะเบียน 5,000 ล้านบาท ประกอบด้วย 2 บริษัทหลักคือ บริษัท สยามไบโอไซแอนซ์ จำกัด และบริษัท เฮฟคิงส์เซล่า จำกัด สนใจดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ <https://www.siambioscience.com/> 10 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 9:42 น.

² สนใจดูรายละเอียดเพิ่มเติมเรื่อง คำถามเรื่องสัญญาที่เกี่ยวข้องได้ที่

<https://www.facebook.com/ThailandProgressiveMovement/posts/301588118144124> วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 8:48 น.

ก่อนจะเข้าไปสู่ที่มาที่ไปของประเด็นคำถามดังกล่าว ขอชวนทำความเข้าใจเรื่องโคแวกซ์เป็นเบื้องต้น

โคแวกซ์ (COVAX) คืออะไร และตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร

เดือนเมษายน 2563 องค์การอนามัยโลก (World Health Organization – WHO) ประเทศฝรั่งเศส สหภาพยุโรป และมูลนิธิบิล- เมลิตตา เกตส์ รวมถึงองค์กร หน่วยงานอีกหลายภาคส่วนทั้งรัฐบาล นักวิทยาศาสตร์ ภาครัฐกิจ ประชาสังคม ฯลฯ เปิดตัว The Access to COVID-19 Tools (ACT) หรือ ความร่วมมือระดับโลกเพื่อเร่งรัด พัฒนา ผลิตภัณฑ์ และการเข้าถึงเครื่องมืออย่างเท่าเทียม ทั้งชุดตรวจ การรักษาและวัคซีน ซึ่งถูกเรียกว่าเป็น เครื่องมือ 3 เสาหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโควิด-19³ ทั้งนี้ ACT คาดว่าจะสามารถระดมเงินทุนได้ราว 23.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ (US\$ 23.2 billion) เมื่อเริ่มปฏิบัติการ⁴

โคแวกซ์ คือเครื่องมือหลักด้านวัคซีน (เสาหลักหนึ่ง) ของ ACT ที่ริเริ่มโดยองค์การอนามัยโลก ร่วมกับ GAVI⁵ และ CEPI⁶ จัดตั้งขึ้นตามมาในช่วงเดือนเมษายน 2563 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเร่งรัดการพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิต วัคซีนโควิด-19 และสร้างหลักประกันเรื่อง การเข้าถึงวัคซีนที่ยุติธรรมและเท่าเทียมกันให้กับทุกประเทศในโลก บน หลักการที่ว่า “ไม่มีใครได้รับชัยชนะจนกว่าทุกคนจะได้ชัยชนะร่วมกัน” (nobody wins the race until everyone wins)⁷

จุดมุ่งหมายสำคัญนี้ถือเป็นการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเท่าเทียมระหว่างประเทศยากจนกับประเทศ ร่ำรวย อาจถือได้ว่าเป็นการจัดทำกลไกการตลาดในรูปแบบใหม่ในการร่วมกันตกลงและจัดซื้อวัคซีน เพื่อเพิ่มกำลัง ซื้อในการต่อรองราคา (คล้ายคลึงกับกลยุทธ์ที่เคยใช้ในการจัดซื้อยาต้านไวรัสเอชไอวีชื่อสามัญของมูลนิธิคลินตัน ในช่วงทศวรรษก่อน⁸) และเพื่อไม่ให้มีกลไกการตลาดแบบมือใครยาวสาวได้สาวเอาเพียงรูปแบบเดียวอันจะทำให้ กลุ่มประเทศร่ำรวยกว้านซื้อวัคซีนที่ผลิตขึ้นมาในช่วงแรกไปไว้ทั้งหมด

³<https://www.who.int/initiatives/act-accelerator/about> 8 กุมภาพันธ์ 2564; 9:45 น.

⁴<https://www.who.int/initiatives/act-accelerator> 8 กุมภาพันธ์ 2564; 9:50 น.

⁵ Gavi ย่อมาจาก the Global Alliance for Vaccines and Immunization ปัจจุบันใช้ชื่อว่า Gavi, the Vaccine Alliance สนใจดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ <https://www.gavi.org/our-alliance/about> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 9:53 น.

⁶ CEPI หรือ Coalition for Epidemic Preparedness Innovations (กลุ่มพันธมิตรด้านนวัตกรรมเพื่อการเตรียมความพร้อมรับมือโรคระบาด) สนใจดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://cepi.net/about/whoweare/> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 9:55 น.

⁷ การแข่งขัน (race) ในที่นี้น่าจะหมายถึง การแข่งขันกันซื้อวัคซีนในแต่ละประเทศเพื่อป้องกันและลดอัตราการติดเชื้อในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ หลักการ/ความเชื่อของ COVAX น่าจะหมายถึงการยุติการแพร่ระบาดต้องร่วมมือกันของทุกประเทศมิเช่นนั้นการแพร่ระบาดอาจยังคง ดำเนินต่อไป <https://www.who.int/initiatives/act-accelerator/covax> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 10:00 น.

⁸<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2831190/> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 11:07 น.

โคแวกซ์เสนอมาตรการ 5 ประการที่ใช้เป็นแนวทางให้ประเทศสมาชิกร่วมกันดำเนินการคือ 1) ประเทศต่างๆ มีการให้วัคซีนที่ครอบคลุมประชากรอย่างน้อย 20 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากรทั้งหมด 2) การจัดการในเชิงรุกและการให้วัคซีนที่หลากหลาย 3) การให้วัคซีนทันทีที่มีใช้ 4) การยุติการแพร่ระบาดในระยะเฉียบพลัน (the acute phase) และ 5) การฟื้นฟูสุขภาพเศรษฐกิจ⁹

องค์การอนามัยโลก ร่วมกับ องค์การยูนิเซฟ GAVI และพันธมิตรอื่น ๆ ทำงานด้านการเตรียมความพร้อมของประเทศต่าง ๆ ในการให้วัคซีนและประชาชนของตนเอง ด้วยการจัดทำแนวปฏิบัติ เครื่องมือ การฝึกอบรม และวัสดุอุปกรณ์ด้านการรณรงค์ ที่ปรับประยุกต์ใช้ได้ให้กับประเทศที่ต้องการใช้ ยกตัวอย่างเช่น เครื่องมือด้านการประเมินความพร้อมในการให้วัคซีน (The Vaccine Readiness Assessment Tool (VIRAT/VRAF 2.0)) จัดทำเพื่อให้กระทรวงสาธารณสุขในประเทศต่าง ๆ ใช้ โดยการสนับสนุนของสำนักงานองค์การอนามัยโลกและองค์การยูนิเซฟในประเทศนั้น ๆ ใช้ในการจัดทำแผนแม่บทของประเทศในการวางแผนให้วัคซีนและการจัดทำกรอบการทำงานของประเทศเพื่อการติดตามความพร้อมตามช่วงเวลาหลักที่ได้กำหนดไว้¹⁰

โคแวกซ์มีความสำคัญอย่างไร

ในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนทั้งในเรื่องของการแพร่ระบาดของไวรัสที่ทำให้เกิดโควิด-19 ความผันผวนและผลกระทบทางเศรษฐกิจ การดำเนินชีวิตของคน ทำให้เรื่องการเข้าถึงวัคซีนทั้งที่ผ่านการรับรองและกำลังเร่งผลิตรวมทั้งที่กำลังอยู่ในระหว่างการทดลองกลายเป็นเรื่องสำคัญ โคแวกซ์จึงกลายเป็นพื้นที่ความร่วมมือสำคัญที่จะสร้างหลักประกันว่าประเทศที่เข้าร่วมจะมีโอกาสและทางเลือกในการเข้าถึงและได้ใช้วัคซีน ผ่านความร่วมมือที่จัดให้มีการรวบรวม ระดมทรัพยากรเพื่อเพิ่มอำนาจการซื้อวัคซีนจากผู้ผลิต

โคแวกซ์¹¹ ระบุว่า จะมีการจัดส่งวัคซีนให้ประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2564 โดยประเทศที่คาดว่าจะได้รับวัคซีนจากโครงการมีราว 190 ประเทศ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

⁹ เพิ่งอ้างถึงใน 5

¹⁰ ยังมีเครื่องมืออื่นอีก อาทิ CVIC หรือ The COVID-19 Vaccine Introduction and deployment Costing ที่ใช้ในการวิเคราะห์และประมาณการณค่าใช้จ่ายในการให้วัคซีนในประเทศ สนใจติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมใน <https://www.who.int/initiatives/act-accelerator/covax/covid-19-vaccine-country-readiness-and-delivery> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 11:37 น.

¹¹ 18 ธันวาคม 2564 <https://www.who.int/news/item/18-12-2020-covax-announces-additional-deals-to-access-promising-covid-19-vaccine-candidates-plans-global-rollout-starting-q1-2021> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 12:14 น.

1. ประเทศที่สั่งซื้อวัคซีน (Self-financing participant: SFP) เป็นประเทศกลุ่มร่ำรวย เป็นประเทศที่มีเงินเพียงพอในการซื้อวัคซีน จำนวน 98 ประเทศ
2. ประเทศที่ทำสัญญาจองล่วงหน้า (Advance Market Commitment: AMC) เป็นประเทศกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางและรายได้น้อย จำนวน 92 ประเทศ มีบางประเทศในกลุ่มนี้ที่อยู่ในเกณฑ์กลุ่มประเทศยากจนจะได้รับเงินสนับสนุนหรือเงินช่วยเหลือจากโคแวกซ์ในการเข้าถึงวัคซีน โดย 86 ประเทศจาก 92 ประเทศในกลุ่มนี้ได้ยื่นขอเรียกร้องการสนับสนุนวัคซีนที่มีรายละเอียดไว้เรียบร้อยแล้ว

โคแวกซ์วางแผนไว้ว่า จะสามารถแจกจ่ายกระจายวัคซีนจำนวนกว่า 2 พันล้านโดส ทั่วโลกภายในปี 2564 โดยวัคซีนจำนวน 1.8 ล้านโดสจะถูกส่งไปยังประเทศยากจน 92 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อสร้างหลักประกันว่าจะมีประชากรโลกกว่า 20 เปอร์เซ็นต์เข้าถึงวัคซีนได้อย่างแน่นอน

โคแวกซ์ทำข้อตกลงและจัดซื้อวัคซีนจากแหล่งใด และประกาศเชิญชวนประเทศต่างๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิก

โคแวกซ์ได้ทำข้อตกลงสั่งซื้อและจัดซื้อวัคซีนหลายยี่ห้อจากหลายแหล่ง อาทิ การทำข้อตกลงซื้อวัคซีนจำนวน 200 ล้านโดสจากสถาบันเซรัมของอินเดีย (the Serum Institute of India) โดยยังมีทางเลือกในการสั่งซื้อวัคซีนเพิ่มอีก 900 ล้านโดสหรือมากกว่าทั้งวัคซีนแอสตราเซนเนกา/อ็อกซ์ฟอร์ด หรือวัคซีนจากโนวาแวกซ์ (Novavax) การสั่งซื้อวัคซีนแอสตราเซนเนกา/อ็อกซ์ฟอร์ด (AstraZeneca/Oxford) ล่วงหน้าจำนวน 170 ล้านโดสจากแอสตราเซนเนกา การทำข้อตกลงจองวัคซีนของแจนเซน (Janssen) จำนวน 500 ล้านโดสผ่านการทำข้อตกลงกับบริษัทจอห์นสันแอนด์จอห์นสัน วัคซีนซาโนฟี/จีเอสเค¹² (Sanofi/GSK vaccine candidate) 200 ล้านโดส ผ่านแถลงการณ์แสดงความจำนงค์ระหว่าง Gavi ซาโนฟี และจีเอสเค เป็นต้น รวมทั้งยังมีการติดตามตรวจสอบวัคซีนที่อยู่ระหว่างการพัฒนาและทดลองทางคลินิกอยู่อีกหลายตัว¹³

องค์การอนามัยโลกประกาศเชิญชวนประเทศต่างๆ ให้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์การสาธารณสุขของโลกเมื่อเดือนเมษายน 2020 โดยกำหนดว่า สำหรับประเทศที่พึ่งตนเองได้ทางการเงินจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมภายใน 31 สิงหาคม อย่างไรก็ตาม มีการประกาศข้อตกลงและเงื่อนไขใหม่เมื่อ 5 สิงหาคม 2020 กำหนดวันปิดรับสมัคร เมื่อวันที่ 18 กันยายน และต้องจ่ายเงินล่วงหน้าภายในวันที่ 9 ตุลาคม 2020 จนถึงวันที่ 21 กันยายน มีประเทศที่พึ่งตนเองได้ทางการเงินลงนามรวม 64 ประเทศ ทั้งนี้ ประเทศไทยไม่ได้รวมอยู่ในกลุ่มนี้อย่างไรก็ตามมีรายงานข่าวจากเว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2563 นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แถลงข่าวว่า กระทรวงสาธารณสุขได้ส่งหนังสือแสดง

¹² ขณะเขียนบทความวัคซีนตัวนี้ยังอยู่ในการวิจัยระยะที่สาม

¹³ เพิ่งอ้าง 11

เจตนารมณ์เข้าร่วมใน COVAX facility (Expression of Interest) เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2563 แล้ว แต่ยังไม่มีความละเอียดความคืบหน้าเพิ่มเติม¹⁴

ข้อกังวล และคำถามเรื่อง “ไทยตกขบวน COVAX”

ช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2564 โคแวกซ์ เปิดเผยตัวเลขจำนวนวัคซีนที่เตรียมจัดสรรให้ประเทศต่างๆ ในนี้มี 9 ประเทศในอาเซียนรวมอยู่ด้วย ซึ่งกลายมาเป็นประเด็นข่าวเรื่อง “ไทยตกขบวน COVAX” ในเพจข่าวของ WorkpointTODAY เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา

ประเทศในอาเซียน 9 ประเทศที่จะได้รับวัคซีนจากโคแวกซ์มีทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่ม จ่ายเงินค่าวัคซีนเอง (SFP) มี 3 ประเทศ คือ บรูไน มาเลเซีย และสิงคโปร์ กลุ่ม ประเทศที่ทำสัญญาจองล่วงหน้า (AMC) มี 6 ประเทศ คือ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว เมียนมา ฟิลิปปินส์ เวียดนาม

ในขณะที่เดียวกันมีบางประเทศในอาเซียน เริ่มต้นฉีดวัคซีนไปแล้ว

รัฐบาลไทยวางตัวเองไว้อย่างไร

เสียงวิพากษ์วิจารณ์ เสียงสะท้อนเรื่องความล่าช้าของการได้วัคซีนจะทำให้ประชาชนในประเทศได้รับวัคซีนล่าช้ากว่าประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน ตามไล่หลังมากับเสียงคำถามเรื่องยุทธศาสตร์การจัดหาวัคซีนของรัฐบาลไทยที่จัดซื้อวัคซีนจากแหล่งเดียว แทนที่จะเป็นหลายแหล่งเพื่อกระจายความเสี่ยงในเรื่องประสิทธิผลของวัคซีน รวมถึงเรื่องความโปร่งใสในการจัดซื้อ ผลิต และเสียงเรียกร้องให้เปิดเผยสัญญาที่รัฐบาลไทยทำไว้ก่อนหน้านี้

¹⁴<https://www.thairath.co.th/news/politic/2022987?fbclid=IwAR2UDtHgT1RkzXw2nFHbQf0La8OMldxNcVyt1YIBZ7I2eXU1nOaUzmHqUAc> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 13:48 น.

ฝ่ายการเมือง โดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้สัมภาษณ์ตอบเรื่องนี้ว่า

“กรณีที่ประเทศไทยไม่ร่วมโครงการวัคซีนของโคแวกซ์นั้นเราได้เจรจากับโคแวกซ์มาตลอด แต่เราไม่อยู่ในเกณฑ์ที่เขาจะให้ฟรี โคแวกซ์ให้สิทธิแก่ประเทศยากจนที่ WHO และ GAVI ให้การสนับสนุนจำนวน 92 ประเทศ แต่ไทยถูกจัดให้เป็นประเทศที่มีฐานะปานกลาง หากเราจะร่วมกับโคแวกซ์ เราต้องซื้อราคาแพงกว่า และไม่สามารถเลือกวัคซีนจากผู้ผลิตรายใดก็ได้ มีความไม่แน่นอนทั้ง ชนิด จำนวน และราคา รวมทั้งต้องจ่ายเงินล่วงหน้า ซึ่งไม่รู้ว่าจะได้วัคซีนเมื่อไร การที่เราจัดหาเอง และได้วัคซีนที่เหมาะสมกับการใช้ มีเงื่อนไขด้านราคาและเวลาที่ชัดเจนกว่า จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยมากกว่า”¹⁵

ฝ่ายสาธารณสุข โดยผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุขและสถาบันวัคซีนแห่งชาติ ได้แถลงข่าวด้วยเช่นกัน โดยชี้แจงว่า การที่ประเทศไทยยังไม่เข้าร่วม COVAX เป็นเพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลาง หากเข้าร่วมบนเงื่อนไขและข้อตกลงของ COVAX¹⁶ ก็จะทำให้มีความเสี่ยงที่จะได้วัคซีนช้า (กลางเดือนมิถุนายน) ราคาสูง และต้องรองเลือกวัคซีนเองไม่ได้ โดย นายแพทย์นคร เปรมศรี ผู้อำนวยการสถาบันวัคซีนแห่งชาติแถลงว่า “การทำตามตกลงซื้อวัคซีนโควิด-19 จากผู้ผลิตโดยตรงมีความยืดหยุ่นกว่า เราสามารถกำหนดจำนวนวัคซีนที่จะซื้อได้ สามารถต่อรองราคา หากซื้อเป็นจำนวนมาก ราคาถูกลง และยังสามารถต่อรองเงื่อนไข ขอบเขตความรับผิดชอบได้ตามสมควร ทั้งนี้ การซื้อวัคซีนผ่าน COVAX ยังกำหนดให้ซื้อขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 10 % ของจำนวนประชากร หากต้องการวัคซีนรวดเร็ว ผู้ซื้อต้องยอมรับเงื่อนไขและความรับผิดชอบใด ๆ ตามที่ผู้ผลิตเสนออีกด้วย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงเจรจากับ COVAX อย่างต่อเนื่อง และหากมีการปรับเงื่อนไขรวมถึงข้อเสนอที่ประเทศจะได้ประโยชน์ ก็อาจมีการทำข้อตกลงผ่าน COVAX ได้”¹⁷

และล่าสุด นพ.นครได้ให้สัมภาษณ์ในรายการ The STANDARD NOW ว่าได้มีการปรับแก้ไขกฎหมายข้อระเบียบจัดซื้อจัดจ้างของราชการ ทำให้เจรจาสั่งจองวัคซีนล่วงหน้ากับทาง COVAX ได้แล้ว¹⁸

¹⁵ <https://www.facebook.com/thematterco/posts/2811114282437289> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 14:05

¹⁶ สนใจรูปแบบการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของประเทศที่พึ่งตนเองได้ทางการเงินซึ่งประเทศไทยอยู่ในกลุ่มนี้ ค้นรายละเอียดเพิ่มเติมที่เรียบเรียงไว้แล้วได้ที่ 11 (เพ็งอ่าง)

¹⁷ <https://www.facebook.com/thestandardth/posts/2673264159633126> 8 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 14:30

¹⁸ <https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR2yqcDbw0bRppjHO43MkA-oNiZKVczF36Q6Y4baXIQwuMpAJMcaX79xMKA&v=8RXLNY6mgCQ&feature=youtu.be> 12 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 16:13 น.

คำถาม ข้อถกเถียง และการตรวจสอบการทำงานและบริหารงานด้านการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของรัฐบาลเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดการบริหารงานที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของคนทั้งประเทศ โดยมีกลุ่มประชาชนที่ยากจน มีรายได้น้อย และกลุ่มประชาชนเปราะบางอื่น ๆ เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด

ภายใต้การบริหารงานของรัฐบาล ผู้บริหารในกระทรวงสาธารณสุข และสถาบันวัคซีนแห่งชาติ ประชาชนในประเทศไทยจะได้รับวัคซีนเมื่อไหร่ จะวางระบบบริหารจัดการการฉีดวัคซีนให้กับคนในประเทศกลุ่มไหนก่อน-หลัง บนความสำคัญและจำเป็นอย่างไร ด้วยกระบวนการหรือวิธีการแบบไหน จึงเป็นเรื่องที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด และยังเป็นประเด็นที่สามารถแสดงความคิดเห็น ตั้งคำถามและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหาทางออกและการวางแผนร่วมกัน